

**УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО
ТРАНСПОРТУ
ТРАНСПОРТНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
ПІДЙОМНО-ТРАНСПОРТНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ім. М. ОСТРОГРАДСЬКОГО
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ім. В. ДАЛЯ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ТЕХНОЛОГІЙ
UNIVERSITY OF ZILINA IN ZILINA
TECHNICAL UNIVERSITY OF SOFIA
TADEUSZ KOŚCIUSZKO CRACOW UNIVERSITY OF TECHNOLOGY
POZNAN UNIVERSITY OF TECHNOLOGY
UNIVERSITY OF OCCUPATIONAL SAFETY MANAGEMENT IN
KATOWICE
KAZIMIERZ PULASKI UNIVERSITY OF TECHNOLOGY AND
HUMANITIES IN RADOM
LANZHOU JIAOTONG UNIVERSITY
ПАТ «УКРЗАЛІЗНИЦЯ»**

**Тези доповідей
міжнародної науково-технічної конференції**

«ТЕХНОЛОГІЇ ТА ІНФРАСТРУКТУРА ТРАНСПОРТУ»

Харків 2018

Міжнародна науково-технічна конференція «Технології та інфраструктура транспорту», Харків, 14 – 16 травня 2018 р.: Тези доповідей. – Харків: УкрДУЗТ, 2018. - с.

Збірник містить тези доповідей науковців вищих навчальних закладів України та інших країн, підприємств транспортної та будівельної галузі за такими секціями: технології виготовлення та відновлення виробів транспортного призначення; проектування, виробництво та сервіс засобів транспорту; транспортні технології та логістика; проблеми безпеки на транспорті, в промисловості та інфраструктурі; захист довкілля, екологічна безпека та ресурсозберігаючі технології; забезпечення конкурентоспроможності підприємств транспорту і промисловості; інтеграційні процеси фінансово-економічного розвитку транспортної галузі.

<i>V. V. Prokhorova, S. A. Mushnikova, V. M. Protsenko, O. Arefieva</i> DEBUT-SYNERGETIC APPROACH IN THE MANAGEMENT OF SAFETY OF ENTERPRISE DEVELOPMENT	378
<i>I. V. Shevchenko</i> ACTUALITY OF CREATION OF INTEGRATED TRANSPORT AND LOGISTIC SYSTEMS OF CARGO TRANSPORTATION FOR ENSURING COMPETITIVENESS OF TRANSPORT ENTERPRISES	379
<i>O. Sushchenko, I. Trunina, O. Prokopishyna, N. Kozubova,</i> ECO-FRIENDLY BEHAVIOR OF LOCAL POPULATION, TOURISTS AND COMPANIES AS A FACTOR OF SUSTAINABLE TOURISM DEVELOPMENT	381
<i>H. E. Аванесова, I. B. Воловельська, В. О. Маслова, Т. Г. Сухорукова, Ю. М. Уткіна</i> ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВ У СИСТЕМІ ГЛОБАЛЬНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ	383
<i>I. Р. Бузько, Ю. І. Ключ, Ю. Ю. Д'яченко, В. І. Чиж</i> АКТИВІЗАЦІЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ НА ЗАСАДАХ СТРУКТУРНО-ІЄРАРХІЧНОГО АНАЛІЗУ РЕГІОНАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ	386
<i>В. В. Варук, А. О. Крамаренко, В. А. Луньова, О. С. Пархоменко</i> ІННОВАЦІЇ ЯК ФАКТОР ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ	388
<i>А. О. Дергоусова, О. П. Чебанова, Ю. В. Єлагін</i> ІМІДЖ ЯК СКЛАДОВА ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	390
<i>В. Л. Дикань, І. В. Токмакова, Н. Є. Каличева, М. В. Корінь, А. О. Козлова</i> ІНСТИТУЦІОНАЛЬНА ПАРАДИГМА ПОСТІНДУСТРІАЛЬНОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ	392
<i>О.В. Дикань, Г.В. Обруч, Н.Л. Фролова</i> ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ	394

СТРАТЕГІЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ З МЕТОЮ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПРОДУКЦІЇ: СВІТОВИЙ ДОСВІД

THE STRATEGIC FRAMEWORK OF COST MANAGEMENT FOR PRODUCTION COMPETITIVENESS: WORLD EXPERIENCE

канд. екон. наук *В.В. Дубовая*¹, канд. екон. наук *А.А. Комеліна*²

¹Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка

²ПАТ «Полтава-банк» (м. Полтава)

*V. Dubovaya*¹, *PhD (Econ.)*, *A. Komelina*², *PhD (Econ.)*

¹*Poltava National Technical Yuri Kondratyuk University*

²*«Poltava-Bank» (Poltava)*

В умовах поглиблення євроінтеграційних процесів України та впливу глобалізації світової економіки актуальність проблеми забезпечення конкурентоспроможності продукції (КП) набуває все більшої актуальності. Вихідним поняттям забезпечення КП можна вважати наступне – це здатність підприємства до ефективної господарської діяльності та забезпечення прибутковості за умов конкурентного ринку, тобто здатність забезпечувати випуск і реалізацію КП; а під КП розуміється сукупність її властивостей, що відбиває міру задоволення конкурентної потреби проти репрезентованої на ринку аналогічної продукції [1].

Виключно важливим аспектом розв'язання зазначеної проблеми є те, наскільки вдало організовано управління виробничими ресурсами та витратами підприємства, що підтверджено практикою американських та європейських підприємств [2]. Дослідження світового досвіду забезпечення КП дає змогу виявити особливості застосування стратегічного підходу щодо управління витратами та вибору інструментів його реалізації.

Відповідно до розробленої у 1980-х роках концепції операційного менеджменту (*Manufacturing Strategy Paradigm*), основоположниками якої були *C. Wickham Skinner (Harvard Business School)*, *Terry Hill (London Business School)* ніяка фабрика або завод не в змозі досягти максимально високих виробничих показників одночасно у всіх напрямках. Тому керівництву рекомендувалося розробити одну чітку стратегію, метою якої має бути виконання підприємством обмеженого набору задач. Пізніше в межах цієї концепції американським професором *Aleda V. Roth* було запропоновано стратегічну карту, яка демонструє еволюцію стратегічної орієнтації виробництва (табл. 1).

Тобто основна ідея цієї концепції (*Manufacturing Strategy Paradigm*) ґрунтувалася на понятті зосередження виробництва на одній із альтернативних стратегій.

Таблиця 1

Світова еволюція стратегічної орієнтації виробництва (за Aleda V. Roth)

Шкала часу	1920-1980	1980-1990	1990-1995	1995-2000	з 2000 р.
Виробнича епоха	Масове виробництво	Ненасичене виробництво		Динамічне виробництво	Стратегічна динаміка
Конкурентні переваги	Витрати	Якість	Швидкість поставок	Гнучкість	Фабрика знань
Джерело додаткової вартості	Капітал, фізична сила	Локальні інформаційні системи, робочі групи	Системи постачання, міжфункціональні групи	Інформаційні технології, впроваджені у виробничі процеси	Інтелектуальні системи

У розв'язанні проблеми забезпечення КП слід урахувати і зміну підходів до ціноутворення продукції: якщо раніше ціноутворення продукції на підприємствах здійснювалось переважно *затратними методами* за принципом *“cost-plus (витрати плюс)”*, то в сучасних умовах застосовують нові підходи до ціноутворення, коли спочатку формують ціну, а потім визначають економічно обґрунтовані витрати виробництва продукції. Тому, починаючи саме з кінця 1980-х років в обліку витрат відбулась зміна акцентів: якщо до цього часу метою методів обліку витрат був контроль витрат і це позначалось на самій назві – *система контролю витрат (cost control system)*, то наразі важливим інструментом у реалізації стратегії КП стало *управління витратами (cost management)*. У даному напрямку свою результативність використання підтвердили такі методи: 1) калькулювання життєвого циклу (Life-cycle Costing), за допомогою якого оцінюють витрати за весь строк життя продукту ще на етапі проектування, щоб визначити, чи буде достатньо майбутніх доходів для компенсації усіх витрат, що виникають на трьох етапах: довиробничому, виробничому та поствиробничому; 2) цільове калькулювання (Target Costing), за яким ще на рівні проектування нового виробу встановлюють цільовий рівень витрат на його виробництво, після чого його конструкцію удосконалюють до тих пір, поки не буде знайдено таку конструкцію, собівартість якої при заданому рівні функціональності буде не більше цільового рівня [3 - 4]. Підтверджені світовою практикою стратегії управління витратами (Cost Management Techniques, Key Management Concepts) створюють нові можливості щодо управлінні КП у будь-якої галузі діяльності на основі побудови цілей, завдань, інструментів реалізації обраної стратегії для конкретного підприємства з урахуванням його конкурентних позицій.

[1] Методичні рекомендації оцінки впливу змін економічних факторів на собівартість виробництва продукції (робіт, послуг) у промисловості та на ефективність роботи підприємств (2008). ДП «Державний інститут комплексних техніко-економічних досліджень». – К. 2008, 408 с.

[2] Chase, R.B., Aquilano, N.J., Jacobs, F.R.. (1998). Production and operations management: manufacturing and services. NY, McGraw-Hill, 889 p.

[3] David P. Doyle. Cost Control: A Strategic Guide (CIMA Professional Handbook), 2003. CIMA Publishing; 2nd edition, 220 p.

[4] Komelina O.V., Dubovaya V.V. (2017). Relevance of cost management techniques and key management concepts to innovative development of the enterprise / Детермінанти інноваційного розвитку соціально-економічних систем / с.240-249.